

Laura Šinkovec, Iskrice 2009

Iskrice

(kronološki izbor)

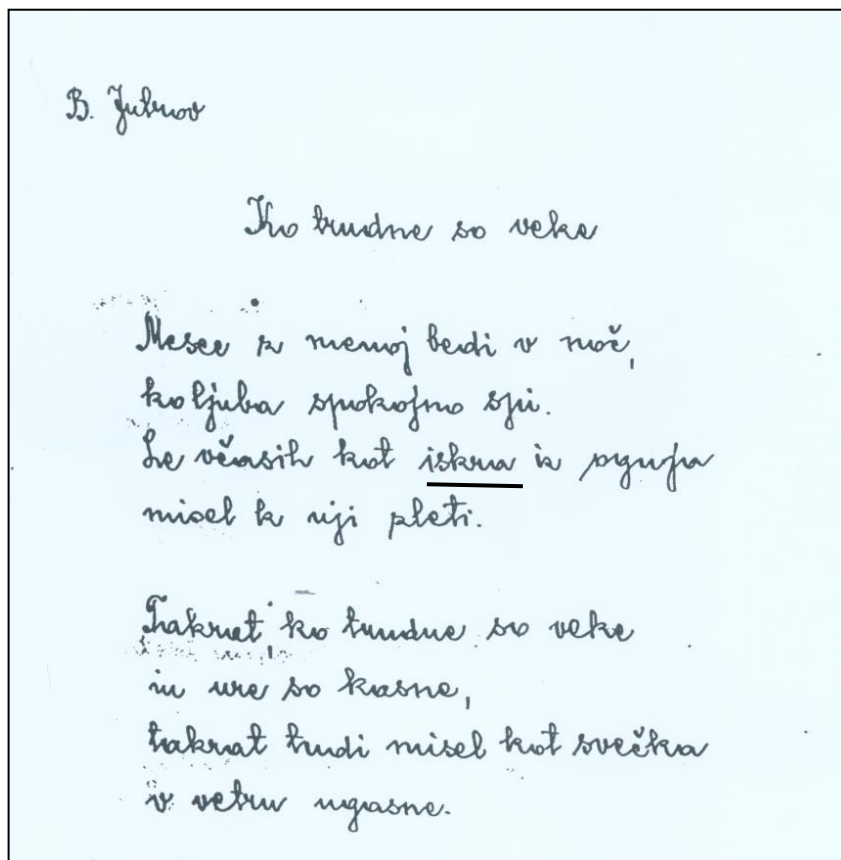
marec 2020, št. 2, šol. leto 2019/2020

Cenjene bralke, spoštovani bralci!

V pričujoči številki Iskrice povzemamo nekatere najboljše ali najbolj zanimive prispevke v dolgoletni zgodovini šolskih glasil naše šole. Prvo glasilo je izšlo že l. 1950 pod imenom Bršljan, lastnoročno so ga napisali v enem izvodu dijaki sami. Mogoče je pomenljivo, da se že v eni prvih objavljenih pesmi (B. Jutrov, gl. spodaj) pojavi beseda »iskra«, ki kmalu postane ime glasila, v 90. pa se preimenujejo v sedanje Iskrice. Naj nam svetijo in žarijo še dolgo, zlasti z močjo pronicljivih misli in sveže ustvarjalnosti naših dijakov na novinarskem, literarnem in drugih področjih.

Igor Gruden, mentor glasila

Rada imam

Rada imam.
Rada imam temo
in v njej tisoč besed.
Sovražim luč –
ker hoče razgaliti moje misli.
Vesna, 1958/59

Kaktusov grm

Zemlja je suha kot
pijančevo grlo.
Kaktusov grm brez tona joka
nad umrlimi travami.
Za pločevinasto masko
se smeje pekoče sonce z neba.
To je slika sveta.
Na vrtu vsadila bom kaktusov grm.
Vzgojila bom trn,
ki prebodel bo pločevinasto
masko pekočega sonca.
Sovražim masko sveta.
Seka, 1962/63

Srečanje

Sta srečali se ovci dve,
prav čedni bili sta obe,
prva črna, druga bela,
ki od sreče je žarela.

Zastoka črnka tako:

»Življenje v vasi je pusto,
se rajši v mesto bom podala,
tam »fina« bom gospa postala!«

Se čudi belka ji: »Kako?
Dobro, dobro, če bo šlo?
Jaz pa hočem tu ostati,
kjer rodila me je mati.

Pri nas rožice cvetijo,
pri nas ptički žvrgolijo,
v mestu pa je vse pusto.

Za slovo samo še to:
Čeprav se v mesto boš podala,
boš ovca tudi tam ostala.«

Vida, 1971/72

Kitaristi na stiškem odru

V četrtek, 8. 11. 1979, je bila v dvorani KS Stična mladinska ura, na kateri so se predstavili kitaristi naše gimnazije z gostom Jožetom Žvokljem iz Kranja. Na začetku moramo omeniti slabo ozvočenje, ki je slabo vplivalo na vzdušje med publiko oz. dijaki. Na koncertu sem dobil tako malo vtisov, da ne morem napisati skoraj nič dobrega o tej prireditvi.

Med nastopajočimi gimnazijci je bil seveda najbolj izviren Bato, ki je igral svoje pesmi, čeprav so se tudi pri njem kazali vplivi glasbenikov, kot so Bob Dylan in njemu podobni, vendar v mnogo manjši meri. Robi je nastopil v stilu Janija Kovačiča, saj je igral njegove skladbe.

Pripomniti moram, da se je njegovo neizvirno oponašanje Janijevega vreščече glasu ponesrečilo. Benov zvezdniški prihod je med dijaki sprožil val ironičnega smeha, ki pa Benu ni vzel poguma. Dokazal je, da ima dober glas, da pa ravno tako kot Bato ali Robi ne ve, kaj bi rad. Slišali smo neko Dylanovo inačico, ki je žal izpadla hudo začetniško. Zapomnil sem si samo še neko »uradno« Benovo melodijo, ki je krepko dišala po Domicljevem Gospodu direktorju. V nasprotju z Benom je nato, čisto nezvezdniško, prišel Jože Žvokelj. Jože je v slovenskem merilu še dokaj neznan kantavtor, ki pa se je višjim glasbenim krogom v Sloveniji že približal.

Zaradi slabega ozvočenja me je vseskozi motil premočan vokal in pretih zvok kitare, za kar mi je bilo pri Jožetu še posebno žal, ker je imel nekaj tehničnih posebnosti, ki jih doslej nisem opazil še pri nobenem kitaristu. Vsekakor je bil Žvokelj najkvalitetnejši od vseh omenjenih, vendar se tudi on še ni otresel vseh vplivov, ki pa se skoraj ne opazijo. Osebnostno mi je bil najbolj všeč Blues nočnega čuvaja pa tudi za druge skladbe ne morem reči, da so ravno slabe.

Na koncertu je bilo premalo dinamike in koncertnega vzdušja. Stik med nastopajočimi in gledalci je bil zelo slab. Gimnazijci smo pokazali, da smo nezahtevna publika, ki se ne odziva niti na dobre niti na slabe impulze z odra, ampak na koncu skladbe hladno zaploska in čaka na naslednjo melodijo.

Za vse skupaj, kar se je včeraj dogajalo, pa lahko rečem, da bi za 150 starih »jurjev« lahko Jože več pokazal. Našim kitaristom hvala za nastop. Pokazali so, da so pripravljeni tudi dajati in ne samo sprejemati. Pohvala pa zlasti organizatorjem in upamo, da taka prireditev ni bila zadnja.

Edo, 1979/80

Benjamin Kutnar

Spomini

Spet ta šola! Naši dopoldanski prijatelji so stare šolske klopi, profesorjev glas in njegovi pogledi. Iz tega sveta se včasih vračamo nazaj, misli nam uhajajo na tiste lepe počitniške dni, ki smo jih preživeli skupaj.

V oko se mi prikrađe solza, kadar se spomnim tistih dni. Tudi vstajanje ob 4. uri, jutranja telovadba in zbori so mi postali všeč. Vsako jutro smo se odpeljali na delovišče, neprespani in utrujeni, pa vendar dobre volje. Po avtobusu so donele brigadirske pesmi, vzklikali smo pozdrave in se smejali šalam. Na trasi je vsak vzel svoje orodje in se zagrizel v trdo vojvodinsko zemljo. Od krampov in lopat, ki jih naše roke niso bile

vajene, so se nam delali žulji, po telesu nam je v curkih tekkel pot. Preklinjali smo mastno vojvodinsko prst in njen čuden vonj. Toda ko smo odhajali z delovišča in se zazrli v kupe odkopane zemlje, smo nehote razprostrli dlani, prešteli žulje, se zadovoljno nasmehnili in bili ponosni. Nobenega žulja, naj je bil še tako velik in boleč, se nismo ustrašili. Marsikdo si bo mislil, da je bilo delo na trasi najtežje, toda ne. Najbolj boleče je bilo slovo. Slovo od ljudi, ki si jih imel rad, s katerimi si vsak dan delal, se smejal, jokal. Slane solze so polzele po licih slehernega brigadirja in nihče se jih ni sramoval. Morda sem vas videla zadnjič, prijatelji iz Makedonije, Srbije, Hrvatske. Ne, drugo leto se bomo spet videli! Spet v brigadah; v Sloveniji ali na Fruški gori, saj je vseeno. Še zadnji stisk rok, poljubi, topli pogledi in obljube in še enkrat, zdravo.

Preklinjala sem te, vojvodinska prst, zdaj bi te pokrila s poljubi, ko bi te mogla. A si daleč, daleč...

Darja, 1979/80

Kaj menite o literarni osveščeni učencev naše šole?

M. S.: Vem, da so med učenci skriti talenti.

C. Ž.: Veliko premalo berete, da bi lahko »kaj pametnega«, in to prav, napisali.

M. G.: Dobro bi bilo, če bi je bilo več.

J. M.: Nizka!

Iz intervjuja z učitelji slovenščine, Ave, glasilo 3. b, 1988/89

Ne za neonacionalizem!

Neonacionalizem je predvsem v zadnjem času dejstvo, mimo katerega se enostavno ne more. Posebej še, če govorimo o shitu, se pravi o svetu, v katerem živimo, in to počnemo seveda non stop. Nacizem je vnuk dedka rasizma in sin očka nacionalizma, vsi skupaj pa so stari ravno nekako toliko kot civilizacija. Glavna dedna lastnost te črne familije je nedvomno ta, da najbolje uspevajo v kriznih časih, katerih vzoren primer je prav gotovo dandanašnji.

Nič ni narobe, če so ljudje omejeni. Narobe je, če so poleg tega še dvolični. Gotovo poznate koga, ki glasno vpije, kakšno sranje je apartheid, obenem pa bi vse brate, ki vsaj

malo dišijo po južnih krajih, najraje v istem hipu pometal s površja Zemlje. Seveda ima za to kakšen nadvse tehten in globokoumen vzrok, recimo to, da mu kradejo kruh, prostor

Milica Sekulić

in ženske. Bleferje pod buldožerje! Če daste takemu tipu prav, še ne pomeni, da ste nacionalno zavedni, ampak kvečjemu to, da ste še mnogo, mnogo bolj ozkogledni od njega, kar v današnjih časih širokih perspektiv ni ravno kompliment. Svojih fašističnih korenin so se prvi javno zavedli naši zahodni sosede Italijani. Gotovo ste že vsi slišali za razvpito ducejevo vnukinjo Alessandro Mussolini, ki ji je v italijanskem parlamentu uspelo zasenčiti samo Ciccolino (tudi z razkazovanjem telesnih čarov, kar pa naj bil bilo seveda izključeno v korist mame Politike). Punca menda misli krvavo resno, kar dokazuje tudi relativno visok procent glasov, ki so jih neofašistom prisodili italijanski volivci. Stranka stavi (zaenkrat) predvsem na propagando: našel se je celo DJ, ki **je zmiksiral komad Faccetta Nera**, neuradno himno fašistov iz štiridesetih let. Stvar trenutno polno zažiga v italijanskih diskačih in počasi, a zanesljivo, pridobiva bodoče

volivce na svojo stran. Če je v Italiji stvar zaenkrat škodljiva le posredno, pa so Nemci – že po tradiciji – šli precej bolj naprej, se pravi desno. Nacizem v svojem rojstnem kraju doživlja velik in krut revival, katerega širjenje napreduje z lase sivečo naglico. Masakri v raznih getih, predvsem azijskih, vrtoglavo naraščajo, prav tako število trupel, ki ostajajo za njimi, lačni in prepotentni skinheadi, najbolj razširjena oblika neonacistov, pa pobesnelo iščejo nove grešne kozle za svojo bedo, brezposelnost in ostale eksistencialne stiske. Ampak tudi grešni kozli bodo počasi izginili – in kaj potem? Tretja svetovna vojna? Apokalipsa? Ali enostavno svet z nekajmilijonsko populacijo, perfektno čist, če odmisliš malenkosti, kot na primer rdeče-rjave luže ali globoke odtise gojzarjev. Seveda pa tudi situacija pred domačim pragom ni ravno nedolžna. Žalostno dejstvo je, da smo Slovenci kot tudi naši bivši bratje ravno potem še najbližje Evropi. Zmago Jelinčič ostaja ikona kljub razpadu SNS, da o samozvanem srbskem vojvodi Šešlju niti ne govorimo. Hrvati so imeli »nacija« celo med predsedniškimi kandidati, vprašanje časa pa je tudi o(ne)sveščanje širše soseske standard streljajo, mar ne? V detajle problemov, s katerimi se trenutno ubadamo pri nas, se ne bom spuščala, saj jih vsi še predobro poznate. Desetina Slovencev meni, da ima Jelinčič prav – v redu, svobodo mišljenja zaenkrat še premoremo. Mnogi krivijo za krizo priseljence in mislijo, da bi se z njihovim izginotjem zadeva rešila praktično by the way – tudi prav. Ampak poglejmo problem še z druge strani – kam bi se v primeru, da naše soseske – od katerih ima najmanjša štirikrat toliko prebivalstva kot naša mini deželica – hkrati dobijo napad takih čustev, ki v resnici seveda niso nič drugega kot ozemeljske težnje, skrili ubogi Slovenci? Problema prav gotovo ne bi rešili s tem, da bi jih posnemali. Zato tistim, ki se karseda pogosto klanjate našemu vrlemu Zmagu, v bodoče svetujemo previdnost pri tem opravilu. Kajti lahko se zgodi, da se lepega dne sploh ne boste mogli več zravnati.

Polona, 1992/93

Ljubezen cveti

Na šoli imamo veliko različnih parčkov. Nekateri ostajajo skriti, drugi pa si ljubezen vdano izkazujejo kar na šolskih hodnikih. Vsak si izbere kak »odmaknjen kotic«, kjer se stiskajo in poljubljajo ter za nekaj kratkih trenutkov pozabijo na svet okrog sebe. Takoj, ko zazvoni šolski zvonec, odhitijo iz razreda proti svojemu prostorčku in nekateri v svoji zaljubljenosti sploh ne opazijo, da so si izbrali ravno križišče vseh možnih hodnikov, ki ga mora prečkati cela truma dijakov, če želijo priti v svoje razrede. Nemalokrat nastane zastoj, sredi katerega stoji nič hudega sluteči parček in poskuša kar najbolje izkoristiti kratke minute odmora v dvoje.

Tako zaljubljenici hote ali nehote postanejo tarča opazovanja in opravljanja včasih škodoželjnih, včasih zasmehujočih pa tudi občudujočih dijakov. Ti budno spremljajo njihovo ljubezensko življenje, ugotavljajo primernosti ali neprimernosti fanta za dekle (in seveda obratno) ter napovedujejo njuno prihodnost. To so vedno najzanimivejše novice, vredne vsake pozornosti in zanimanja!

Nekateri parčki se mesece in mesece ljubimkajo na istih mestih in nekateri vogali bi bili kar čudni, če jih ne bi zagledali tam vsakič, ko se ozremo v tisto smer. Drugi »prehodni parčki« pa že po nekaj tednih ali celo manj zaključijo svojo romanco. Nihče ne ve, koliko ljubezenskih zgodb poznajo stene šolskih hodnikov, koliko lepih besed, zašepetanih v uho so že slišale. Toda skrivnosti prvih ljubezni bodo obdržale zase in bodo tihe priče novim in novim zaljubljenim generacijam.

Tjaša, 2004/05

Eva Krnc

Maturantska ekskurzija

V začetku maja 2007 smo se gimnazijci tretjih letnikov odpravili na naš maturantski izlet. Kljub bolj intelektualnim predlogom v smislu Amsterdama, Prage in Azerbajdžana smo z letališča Brnik poleteli proti skomercializirani Španiji.

Večino dni smo preživeli lepo pridni in počasi se premikajoči za feminiziranim vodičem neznanega imena in drugim kao zabavnim wannabe metalcem. Naša mirnost in počasnost ni posledica osupljivo zanimive razlage že omenjenega anonimnega vodiča, temveč konstantne slabosti in mačkavosti zaradi hektolitrov alkohola, popitega skozi nočne ure. Avtentičen prikaz stanja lahko vidite na priloženi fotografiji, ki je namenjena izključno prikazu nizke kulture naše mladine in nikakor ne splošnemu smehu.

Iz Španije smo z ladjo odpluli proti Rimu, kjer so nas prisilili k bivanju v precej politično opredeljenem hotelu (križi po sobah, kapelica na hodniku, fašistična kuharica). Brezveze, kot da to ni bilo dovolj, smo po celem dnevu stradanja na ladji, v tistem ubogem „hotelu“ dobili žaljivo majhne porcije, tako da smo nizek vnos kalorij morali kompenzirati z raznimi sadnimi pijačami (puškinpress). K*** pa hrana, če imamo pijačo. Naslednji dan smo si cel dan ogledovali Rim in nato počasi odpujsali proti domu. Hecam se, v resnici smo šli z avtobusom.

Torej, vsem bodočim udeležencem maturantskih izletov svetujem predvsem pametno izbiro agencije, dovolj denarja in po možnosti ovratnico z naslovom, da vas pošljejo nazaj v hotel, ko se izgubite. Pa prosim, res ne nosit alkohola s seboj. To se mi sploh ne zdi primerno – na pol poti proti diskaču je na levi luštna trgovinca z alkoholom, kjer nasmejan ata ponuja poceni sangrio.

Jošt, 2007

Najboljša opravičila za zamujanje

Žvižgam si v šolo, stopil sem na gas, frajer, da kadi se, huda zvezda, to sem jaz.

Ste vi, frajerji, kdaj opazili potuhnjene salve smeha sošolcev in zaskrbljene obraze profesorjev? Seveda ne, ker igrate glavno vlogo v komediji, tragediji ali pa že stokrat ponovljeni drami. Vaš scenarij, gledališki mojstri, je videti takle:

Običajno se zbudiš ob pravi uri, si pravočasno v šoli z vsemi domačimi nalogami, 100% pripravljen na spraševanje, poznaš vsa pravila vseh predpisov, ki ti veleajo, da se lepo obnašaj in bodi priden ter vesten. Včasih pa se zgodi, da ti sojenice in vsemogočne višje sile zagodejo tako, da preslišiš budilko, delavnik zamenjaš za vikend, ob prehladu obiščeš vse specialiste medicinske stroke v strahu, da imaš pred seboj le še tri mesece življenja, vozniki javnega prevoza vse pogosteje stavkajo posamično itd. Tvoji vestni osebnosti in zavidanja vrednemu pogledu na šolske obveznosti se ne more zgoditi, da ne bi znala pripraviti dostojnega opravičila za neljube dogodke, kljub temu, da so vse višje sile odšle na dopust in te prepustile na milost in nemilost samemu sebi.

Ko z nekaj »minutno« zamudo hodiš proti šoli, si videti, da razmišljaš, kaj vse si zamudil in kako je to žalostno za tvoj »nadpovprečni« inteligenčni kvocient. V bistvu pa rekreiraš svojo domišljijo za opravičilo, ki ga boš izrekel.

Ko ves bled, žalosten in s kar se da vzbujajočim obrazom zaskrbljenosti stopiš v šolo, le s težavo prideš do omarice in jo poskusiš odpreti. Šment! Ko takole hitiš, se zna zgoditi, da se zatakne koda in omarica se noče odpreti. Končno ti, »gromska strela« uspe. S hitrostjo polža prideš do vrat, kjer naj bi tisto uro imeli pouk. Vljudno potrkaš in stopiš v razred, ter začneš: »Oprostite, ker sem zamudil/a ... Potrebno je poudariti, da so pri

tem frajerji še posebej iznajdljivi, če pa so slučajno kisli kot aprilsko vreme, potem poskusijo s staro, nič kaj inovativno taktiko.

Predstavljamo ti top devet najboljših in najučinkovitejših opravičil, da boš iz posameznika postal frajer:

1. Oprostite, ker sem zamudil/zamudila, tu je opravičilo, ki so ga napisali starši.
(Kar neki! Napisali so ti ga »starši« eno minuto pred prihodom v razred.)

2. Imel/imela sem pregled pri zdravniku.
(Lahko navedete katerega koli specialista medicinske stroke, vendar obstajajo izjeme npr. zobozdravnik)

Bil/bila sem pri zobozdravniku.
(Ta se ne uvršča med medicinsko stroko, temveč med mučilce s posebnim pristopom, ki se imenuje terapija relaksacije, kadar je na vrsti spraševanje. Možne so skupinske seanse.)

Bil/bila sem pri okulistu.
(Ne pozabite, da je to zdravnik za oko in da po pregledu potrebujete očala (dioptrijska, sončna ali le nove okvirje), leče, kapljice za vnete oči... Skratka včasih je potreben dokaz!)

3. Nisem našel/našla zvezka, omarica se je zataknila, »gužva« na WC...
(Ta velja le v primeru maks. petminutne zamude, ko je profesor/profesorica že v razredu.)

4. Budilka ni zvonila, jaz pa sem zaspal/zaspala. (Se res zgodi!)

5. Prijatelju je zmanjkalo bencina, zato sem moral/morala v šolo peš.
(Dobro je, da navedeš, koliko km!)

6. Prejšnji teden ste mi rekli, naj Iskrice berem doma, ker sem jih bral pri pouku.
(V poštev pridejo tudi ostali časopisi in revije.)

7. Nisem našel/našla učilnice oz. sem se izgubil/izgubila.
(To ti ne koristi, če si na naši šoli že npr. 4. leto, sploh pa ne sedaj, ko so šolo opremili s tablamimi za t.i. izgublence, nepismene in vse tiste, ki ste pod pretvezo, da se učite geografijo, nosili v šolo zemljevid.)

8. moral/morala sem na policijsko postajo, podati izjavo kot priča, ki je videla kriminalno dejanje. (Bodite malo inovativni in ga prilagodite za vse možne nesreče, ki se vam pripetijo na poti v šolo.)

9. Zunaj je taka poledica, da sem pri enem koraku naprej vedno zdrsnil dva koraka nazaj. V šolo bi le s težavo prišel. Tako, da sem se obrnil in šel domov.
(Lahko tudi sneg ali dež z močnim vetrom. Še posebno »vžge« pri naravoslovcih, ki radi sprejemajo nora opravičila. PREVERJENO!)

Reakcija, ki sledi, so profesorjeve pomirjajoče besede: »Sedi! Je že dobro.« Med odmorom pa te spoštovani »class« nagradi za življenjsko delo na področju opravičevanja : »Frajer, zvezda si!«

Petra, 2008

p. s.: Podatke smo dobili iz strogo zaupnih virov, ki se načrtno ukvarjajo s problematiko zamujanja. Zelo smo jim hvaležni za podatke, ker bodo le-ti pomagali pri reševanju za nas »svetovnih« problemov.

Zara Vencelj

To še spijemo pa gremo ...

Petek popoldne, vikend, rojstni dan. Kaj je skupno vsem trem? Običajno velike količine alkohola, do katerih pa imajo dostop vedno mlajši. In ker na mladih »svet stoji«, sem na naši šoli izvedla anketo o uživanju alkohola med mladimi.

Rezultati so morda presenetljivi, morda pa tudi ne. Dejstvo je, da je od anketiranih le ena oseba izjavila, da nikoli ne uživa alkohola. Ostali ga vsaj enkrat na mesec, nekateri tudi večkrat tedensko, običajno ob vikendih.

Kaj pa razlogi za pitje? Pri tem so dijaki naše šole zelo enotni, saj skoraj vsi pijejo za zabavo. V anketi je sodelovala le ena izjema, ki ima tak problem z iskanjem druge pijače, da alkohol pije zaradi žeje. To je zelo zanimivo, saj je najbolj priljubljeno zbirališče srednješolske mladine kak okoliški bar, kjer pa imajo običajno kar bogato izbiro brezalkoholnih pijač.

Kaj pa glavni »donatorji«, torej starši? Res je, da verjetno pretiranega pitja ne odobravajo, a vseeno ... Če ni štipendije ali pa kakšnega drugega dohodka, so ravno oni vir sredstev za popivanje. Ni pa nujno, da oni to vedo. Približno polovica anketiranih je dovolj odkrita do svojih staršev, da vedo za njihovo početje.

To, koliko starši vedo, pa je verjetno odvisno tudi od tega, koliko se posamezniki pri pitju nadzorujejo. Anketa je pokazala predvsem to, da se dekleta načeloma bolj od fantov.

To še spijemo, pa gremo ... Nekateri bolj, drugi pa pač malo manj trezno in naravnost. Paziti bi bilo treba le, da ob že tako majhnem številu, kot ga ima naš preljubi narod, tega ne zmanjšujemo še z nepotrebnimi žrtvami, ki jih povzročajo prometne nesreče pod vplivom alkohola.

Tina, 2009/10

Anketa o nasilju

Na šoli smo izvedli anonimno anketo o nasilju. Zanimalo nas je, kaj si dijaki mislijo o varnosti na naši šoli in nasilju, ki ga opazijo. Povprašali pa smo jih tudi o rešitvah, ki bi jih predlagali, ter o tem, kakšen stik imajo z nasiljem sami.

Rezultati so bili po našem mnenju zanimivi. Ankete smo razdelili med 17 dijakov iz različnih letnikov. Le trije izmed njih so odgovorili, da je na naši šoli slabo poskrbljeno za varnost, vsi ostali so se strinjali, da je na šoli za varnost dobro oz. precej dobro poskrbljeno. Zanimivo pa je, da so vsi trije, ki so napisali, da je stanje varnosti na šoli slabo, napisali tudi, da se z nasiljem še niso srečali.

Polovica vprašanih je na to, kakšna vrsta nasilja je na šoli, odgovorila, da se nasilje kaže verbalno, ko dijaki žalijo drug drugega. Kar pa je spet zanimivo, je, da bi vsi to reševali z več varnostniki oz. več nadzora. Nam v uredništvu Iskrice se zdi, da bi žaljenje med dijaki prej preprečili s predavanji o obnašanju in ne z varnostniki (saj ti ne morejo prisluškovati našim pogovorom).

Vsi ostali pa so odgovorili, da je stanje varnosti na šoli dobro, da pa bi morda spremenili kakšno manjšo stvar. Nekateri izmed njih so napisali, da se nasilje kaže le v tem, ko kdo komu vzame copat ali puščico, za kar pa mislimo, da ni tako huda vrsta nasilja temveč le prijateljska nagajivost.

Na naši šoli se torej 14 od 17 dijakov počuti varno, saj menijo, da je zanjo dobro poskrbljeno. In kar vsi dijaki so napisali, da se sami z nasiljem na šoli še niso srečali. En dijak pa je bil priča nasilju nad drugim dijakom.

Po rezultatih ankete sodeč lahko rečemo, da imamo srečo, da živimo na tako mirni šoli. Da je nasilja po slovenskih šolah preveč in da še narašča, je potrdila raziskava DOS v šolskem letu 2008/2009.

Zato sta se SVIZ in DOS odločili sodelovati v projektu NE!nasilje, s katerim bi najprej dobili jasno sliko o stanju na šolah in nato poiskali ustrezne rešitve. V ta namen so naredili tudi spletno anketo, da bi se dijaki v prihodnje na svojih šolah lahko počutili varne.

Špela in Barbara, 2012

Preživeli smo šolo v naravi

V torek, 4. 2. 2014, smo se gimnazijci drugega letnika Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica z enodnevno zamudo zaradi vremenskih razmer odpravili v šolo v naravi v Tolmin, in sicer v dom Soča. Osebj doma nas je toplo sprejelo in kmalu smo se počutili kot doma.

Vsako dopoldne in popoldne smo imeli poučno-zabavni program. Spoznali smo različne živali, analizirali reki Sočo in Tolminko, si ogledali italijansko in nemško kostnico, streljali z lokom, igrali razne igre in občudovali pogled s Hudičevega mostu. Obiskali smo Tolminski muzej in Muzej 1. svetovne vojne v Kobaridu. Profesorica matematike nam je na eni od ur pokazala, da je tudi matematika lahko zabavna, pri uri slovenščine pa smo seveda obravnavali Simona Gregorčiča in njegovo pesem Človeka nikar.

V četrtek zvečer smo imeli prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Predstavniki obeh razredov smo pokazali svoje skrite in že znane talente, največ navdušenja pa so poželi do tedaj skriti talenti. Po prireditvi pa je sledilo slovo s plesom.

V prostem času smo se zabavali na svoj način. Petje, igranje instrumentov, igranje računalniških igrice, kartanje in razne družabne igre, pogovori, kuhanje toplih napitkov in sladkarije so bili vsak dan nepogrešljivi. K našemu dobremu razpoloženju pa sta veliko pripomogli tudi razredničarki, saj sta nam s svojo dobro voljo in »nezateženostjo« pomagali obdržati nasmeh na obrazu. Kljub temu pa sta vedno poskrbeli za nočni mir. Lahko bi jima rekli, da sta bili pravi detektivki, saj sta vedno našli tiste najbolj skrite, tudi pod posteljo in v omari, ter tako poskrbeli, da se je število dijakov v sobi ujemalo s številom postelj.

In ker vse lepo hitro mine, se je tudi naše bivanje v naravi končalo v petek, ko smo se iz Tolmina vrnili v delno zasneženo Ivančno Gorico.

Maša in Anita, 2014

Mali okvirji velikih ljudi

Iphoni zamenjujejo knjige. O seksu se ne govori. Kulturi se odžira zadnje cekine. Vsi smo pretirani individualisti. Ups! Izzivam družbo ali ji postavljam ogledalo? No, nam postavljam ogledalo, saj sem ponosen otrok 21. stoletja. Nasičen s preventivo in naučen definicij o svobodi, demokraciji, neodvisnosti, v sebi pa najbolj ukalupljeno bitje. Vsi smo. Izjalovili smo najpristnejše trenutke in našli srečo v lastnem uspehu, ponosni na svoja polikana življenja. Ne obsojam, saj vsak posameznik odgovarja za svoja dejanja. Ali pač ne? Odgovorite si sami, ni v moji moči spreminjati sistema, lahko pa uporabim svoje besede, da se mu upiram, dokler bo prisoten pojem »svoboda govora«. Kot mlad človek imam neverjetno prednost, da lahko svoje mnenje izražam na kakršen koli način. Ker sem v »kritičnih letih«, je vsaka, še tako čista resnica le odsev mojih let in temu primerne razmišljanja.

Biti kritičen do naše vlade ali gospodarstva je danes »in«. Je pravzaprav priložnost nezadovoljnih Slovencev, da krivijo nekaj ali nekoga za svoj neuspeh. Da, tudi jaz velikokrat spadam v to škatlo. Nekaj pa mi pravi, da situacija, v kateri se nahaja država, ni poglavitni razlog za nezadovoljstvo družbe. Če pogledam širše, je problem v že omenjenem pretiranem individualizmu. Ta je po mojem mnenju posledica odtujitve naravi. Naravna vegetacija je nekaj fascinantnega. Krog se ponavlja. Življenja imajo namen in če se grobo izrazim, tudi rok trajanja. V naravi ni plastičnih operacij in botoksa. Ne, drage dame, gube so! Grde, a posledica naših izkušenj in zato čudovite. V naravi se vse povezuje, eno brez drugega ne obstaja. Mi na to pozabljamo. Vsak čaka na svojih pet minut slave. V tem ne vidim nič slabega, a delovati zgolj za to? Nalagati si nove in nove obveznosti in pozabljati na življenje samo?

Način življenja je danes pač tak, da je bolje imeti osojno stran srca kot možganov.

Zaradi tega pisanja se ne bo nič spremenilo. Mogoče se bo zamislil človek, dva, a spremembe so nemogoče. Pregloboko smo zabredli. Mogoče sem obstala v času otroških idealov, toda mogoče je vredno razpravljati o tem. Opažam pa, da je čedalje več mojih vrstnikov apatičnih glede življenjskih vprašanj. To je posledica delovanja staršev. Večina se jih trudi svojega otroka usmerjati na »pravo pot«, četudi jo začrtajo oni sami. In vrtimo se v začaranem krogu. Ker pa smo tako navajeni te sodobne centripetalne sile egoizma, se vrtimo naprej. Tudi jaz. Prav nič nismo mladi inovativni na tem področju. Tega se zavedam in da se razumemo, za to ne krivim staršev. Ker ima vsak izmed nas možnost drugačnega pogleda na življenje, nase in na logične posledice – spremembe. V tem smo vsi enaki. Kajti premostiti ovire, s katerimi se seznanja družba, torej biti najprej Človek, je lastnost modrega človeka. Tega pa ne naredi kravata. Izoblikuje se skozi nenehno rast in učenje.

In kam boste po prebranem stlačili mene? Spadam v generacijo X, Y, mogoče Z?

Nika, 2015

Brez subkultur bi bilo življenje dolgočasno*

Narodno-zabavna scena je izrazito urbana subkultura, slovenske rokovske scene pa sploh ne bi bilo brez podeželja in manjših krajev. Ali danes mlade še kaj žene, da se pridružijo subkulturi in zaradi nje celo spremenijo življenje?

»Ne vem,« profesor kulturne antropologije na ljubljanski filozofski fakulteti Rajko Muršič odgovarja na vprašanje, kaj subkultura oziroma podkultura pomeni mladim, saj misli, da so prav oni tisti, ki bi na to vprašanje najlažje odgovorili. Nekateri med njimi pravijo, da bi bilo življenje brez subkultur veliko dolgočasnejše, zgodovina pa morebiti drugačna. Tudi če jim pripadajo le zaradi načina oblačenja ali zgolj za kratek čas, je subkultura naredila vtis na njihovo življenje, razbila monotonost popularne kulture in morda celo šokirala javnost. Najpomembneje pa je, da je mladim dala občutek sprejetosti in na široko povečala možnosti ustvarjanja prihodnosti in sodelovanja v družbi. Enotna skupina mladostnikov namreč veliko lažje izraža misli kot posameznik.

Večina sprejema kulturo staršev. Kljub temu večina mladih danes ne pripada kakšni subkulturi. Profesor kulturologije na fakulteti za družbene vede v Ljubljani dr. Gregor Tomc ocenjuje, da so kulturno konservativni in sprejemajo kulturo svojih staršev. Posledično jim subkultura ne pomeni ničesar. »Ali pa je zanje nekaj brezveznega,« meni. Med tistimi, ki jih vendarle prevzame, pa dr. Tomc ločuje vikend subkulturnike, ki so to le ob posebnih priložnostih (na primer na koncertih), in peščico, ki subkulturo res postavi v središče svojega življenja.

A uživalci subkulture še zdaleč niso le mladi, tako kot nobena subkultura ne sestoji samo iz glasbe. Pogosto nosi še raznovrstna politična, filozofska in kulturna sporočila. Subkultura je kultura znotraj kulture, je upor popularni in »običajni« kulturi, tvori pa jo skupina ljudi s posebnimi vrednotami in načinom življenja.

Slovenski rock je s podeželja. Oziroma je takšna definicija zanj veljala nekoč. Kajti razumevanje subkulture iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja, po katerem njenega pripadnika prepoznamo po določenem načinu oblačenja, vrednostnem sistemu in estetskih preferencah, se je po Muršičevih besedah izkazalo za zmotno. Kot pravi, se je sčasoma pokazalo, da se »določene kulture, ki so jih takrat pojmovali kot mladinske, ohranjajo skozi čas in se, četudi v stalnem spreminjanju, vanje vključujejo vedno nove generacije mladih, starejši pa se iz njih ne umaknejo kljub bistvenim spremembam v njihovem življenjskem slogu«.

Pogoji za nastanek in obstoj subkultur so po besedah dr. Tomca v mestih, kjer je na kupu zbranih več mladih, veliko primernejši kot denimo na podeželju, kjer je praviloma vse odvisno od nekaj entuziastov. »Ko se ti utrudijo, scena hitro zamre,« pojasnjuje in za primer navaja nekdanje dogajanje v Metliki, Idriji, na Tratah, pozneje v Brežicah, danes pa v Murski Soboti. Narodnozabavno glasbo omenja kot najbolj izrazito obliko subkulture na podeželju.

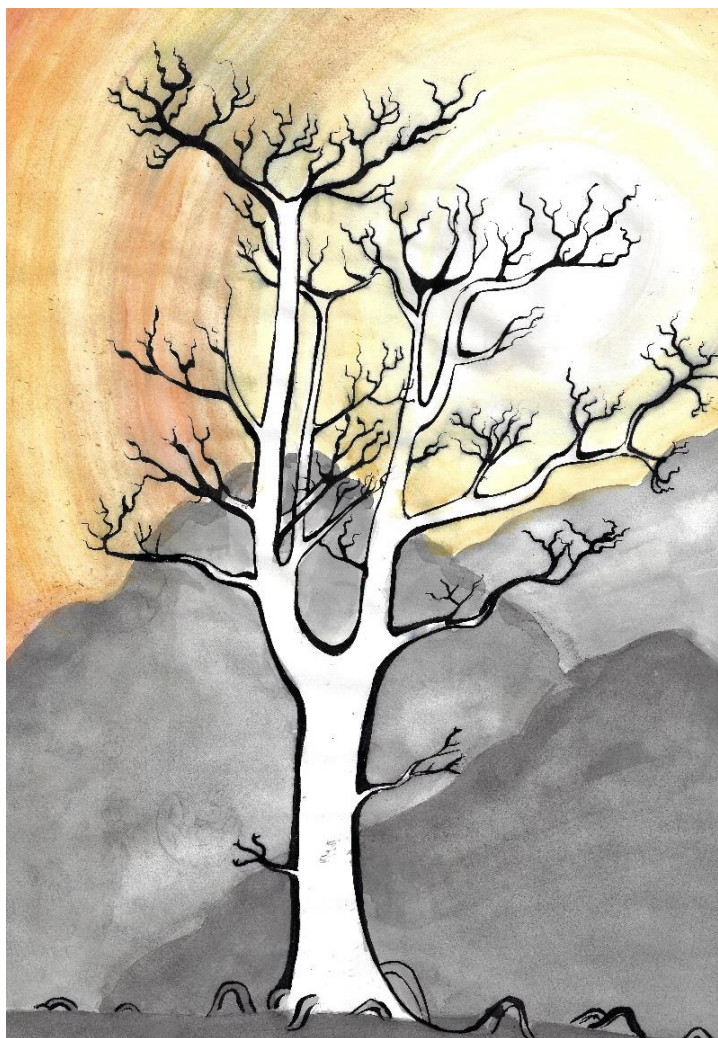
Toda Muršič opozarja, da je narodnozabavna scena izrazito urbana podkultura, saj je nastala v urbanem okolju, tam pa jo tudi večinoma producirajo in distribuirajo. Slovenske

rockovske scene medtem po njegovih besedah sploh ne bi bilo brez izjemno močnih središč na slovenskem podeželju in v manjših krajih. »Ne vem, od kod izhaja ta zabloda, da so »podkulture« urbani pojav! Obstajajo dokaj prepoznavne urbane kulture večinoma globalnega dometa, vendar pa najdemo pripadnike teh scen tudi na podeželju,« poudarja.

To dokazujejo tudi številni alternativni, predvsem rockovski festivali po Sloveniji, ki izvirajo prav iz manjših podeželskih krajev. V Trebnjem slovi ŠVIC, v starem kamnolomu v Predstrugah se je odvijal Rock kamnolom, v Tolminu imajo Goro rocka in Metaldays... V bližini Ivančne Gorice recimo koncertirata punk skupini Zgrešeni primeri in Panic Stricken. Na stiški srednji šoli je aktivna rock zasedba Lumberjack.

Njeni člani pravijo, da so možnosti za koncertiranje v podeželskih krajih presenetljivo dobre, predvsem v barih, študentskih domovih in na festivalih, ljudi, ki se zanimajo za tako zvrst glasbe, pa je veliko. Tudi na podeželju torej subkulture uspevajo, še več, tam iz ozadja izstopajo še bolj. Socialna omrežja jim hkrati omogočajo, da veliko lažje predstavijo svojo glasbo, poslušalci pa lažje pridejo do nje, kar je, kot so člani skupine Lumberjack še pripomnili, odlično.

Jaka, 2015

Urša Bregar

Šolski bluz

Dragi dnevnik!

16. 1. 2015

Ne boš verjel, kaj se je zgodilo danes. Še en vsakdanjik v naši »ogromni šoli«, kjer se v isti stavbi z vrtcem počutiš, kot bi imel vsaj sto let. Zagrenjeno! Pa poglejva, kaj naj bi šlo v mojo srednješolsko zgodovino. Hm, vikend, preživet ob učenju izredno zanimive in poučne biologije, ki nam odpira obzorja in ponuja odgovore na življenjska vprašanja? Bolj pobožna želja. Stavim, da vsak normalen dijak uživa ob preživljanju časa za zvezki. RNA je molekula ribonukleinske kisline, poznamo tri vrste RNA...blablabla. Ja, vem, da se najbrž totalno zgražaš ob moji skrajni predrznosti in si želiš, da bi bila le še ena povprečnica, ki neskončno trpi že samo ob misli na knjigo, debelejšo od desetih strani in še popolnoma brez slik. Želja uslišana.

Nekaj drugega bi ti rada povedala. Kako smo se od srca nasmejali našemu biologu. Ja, vem, beseda pa je mašilo in... No, kje sem ostala? Aja, nič hudega sluteč sem se odpravila k biologiji in se usedla v klop. Ravno ko sem načela pogovor z Ano, o želvah v kotu učilnice, uboge reve, zakaj jih profesor ne podari komu, odnese domov, v živalski vrt, na ljubljansko barje ali pa vsaj zabriše skozi okno, da bi prišle do več zraka, sem zaslišala svoje ime, slučajno me je prešinila misel, da seveda še nisem bila vprašana in »O, veselje.« Osolnik: «Prosim, da takoj prideš pred tablo.» Seveda, rojena bleferka, in že sem začela pogajanja za predstavitev spraševanja, saj veš, običajni izgovor o sladkorni, glavobolu itd. Niti pogledal me ni. Še enkrat je ponovil, naj pridem pred tablo, in vpisoval odsotne. Vedela sem, da bom pogorela, če mi ne uspe predstaviti spraševanja, zato sem vključila vse pogajalske zmožnosti. Brez uspeha. Izkazalo se je, da so moje možnosti za službo pogajalca s teroristi zapečateni. Vdala sem se v usodo. Poskušala sem se spomniti vsaj delčka snovi, razmišljala sem o zgradbi nukleotida, dna polimerazi, o sestavi beljakovin. Ko sem ugotovila, da se spomnim vsaj, s katerim markerjem sem pobarvala naslov pri beljakovinah, ob težavah ti vedno ostane dobri stari sarkazem, sem se vsa nejevoljna odpravila pred tablo. Profesor pa, hladno in neprizadeto, citiram: »Razdeli te učne liste.« Tokrat brez prosim. Ja, res ful smešno. Seveda je cel razred planil v smeh, vključno z mano, priznaj, da mu je ta fora res uspela. Ko že misliš, da si vsega hudega rešen, pride zadnja ura...

Zadnja ura, grrrrr. Res ne vem ZAKAJ, ZAKAJ imamo športno zadnjo uro. Spet odbojka. Priznam, da uživam v izživljanju nad tisto ubogo žogo. Za konec pa še nekaj lahkotnega. Joj, res upam, da jutri nimamo še razredne ure. Amen. Čao, tutti.

Lučka, 2015

Ograje prihodnosti

(ali Nazaj v prihodnost)*

Vsakdo razmišlja o tem, kaj se bo dogajalo v prihodnosti. O tem, kaj bo jutri, kaj čez nekaj let, kaj tedaj, ko nas ne bo več. Dogajanje v prihodnosti lahko predvidevamo, za nič pa ne moremo z gotovostjo trditi, da se bo res zgodilo. In prav v tem je čar razmišljanja o prihodnosti.

Včasih je bil lahko en sam človek strokovnjak za številna področja, saj so bila znanja na posameznem od njih veliko ožja, kot so danes. Skozi čas so se informacije kopičile. Razumeti poskušamo čim bolj kompleksne operacije, pridobivati vedno nove podatke... Z vsem želimo biti na tekočem, pri tem pa pozabljamo na to, kar se dogaja tukaj in zdaj.

Že sedaj se soočamo z mnogimi težavami pri komuniciranju in s pomanjkanjem družbenih veščin. Postajamo vse bolj otopeli in vseeno nam je za sočloveka. Vse bolj smo sebični in skrbimo le za svoje dobro. Postavljamo ograje: na mejah, v svojih glavah, v svojih srcih. Bo v prihodnosti izginil tudi majhen kanček občutka za sočloveka, ki ga še imamo? Se bomo v svetu, v katerem bo vse več komunikacije potekalo prek tehnologije, v katerem bo vse manj pristnih človeških stikov in izražanja čustev, sploh še znali pogovarjati?

Nekoč se je svet spreminjal skozi stoletja, danes se spreminja skozi desetletja in celo leta. Hiter napredek ustvarja vse večje razdalje med generacijami; mnogi starejši se počutijo neželeni in odrinjeni. In navsezadnje: če bo računalnik zamenjal šolske zvezke, ali bomo sploh še znali pisati na list papirja? Jezik se spreminja, predvsem pa poenostavlja. Bomo nekoč vsi ljudje uporabljali enoten, nadvse enostaven jezik, ki ga bomo zgolj zapisovali na naše tehnološke pripomočke? Z izginjanjem jezikov pa bodo umirale kulture, izginjala bo raznolikost, ki nas bogati.

Napredek tehnologije nam olajšuje življenje, nam odpira poti do novih odkritij in spoznanj. A za srečo je potrebno mnogo več. Potreben je nasmeh, ki ogreje, sanje, ki opogumljajo, beseda, ki bogati... Danes. In leta 2100.

Urša, 2016

Prosti čas in šola

Današnja mladina ima veliko obšolskih dejavnosti. Ukvarja se s športom, igra na glasbila, veliko bere, posluša glasbo, se družijo s prijatelji ... Se pa dejavnosti današnje mladine zelo razlikujejo od dejavnosti v preteklosti.

Včasih so več časa preživeli v naravi, več so bili z družino. Zdaj razne dejavnosti ponujajo tudi šole. Na Srednji šoli Josipa Jurčiča jih je veliko. Po anketah sva izvedeli, da so dijakom dejavnosti všeč, a so obenem tudi potarnali, da jih večina med njimi nima dovolj prostega časa. Ugotovili sva, da se mnogo dijakov srečuje s tem problemom in se ga trudi rešiti predvsem z boljšo organizacijo svojega dneva. Iz odgovorov je razvidno tudi dejstvo, da bi se približno polovica dijakov kljub dobri ponudbi dejavnosti v šoli raje takoj odpravila domov, kot pa da bi po pouku ostali še v šoli. Druge polovice dijakov to seveda ne bi motilo in bi z veseljem še ostali v šoli in se družili s sošolci.

Dijaki so prepričani, da je dejavnosti, s katerimi se hočejo ukvarjati, dovolj. Če ne morejo svojih interesov razvijati v šoli, se vpišejo v različne klube, krožke in tečaje, ali pa se priključijo raznim združenjem zunaj šole. Dijaki so se strinjali, da jih šola ne usmerja samo v šolske, ampak tudi v obšolske dejavnosti, si pa želijo nekaj več dejavnosti na področju športa in naravoslovja. V sodobnem času postajajo starši, profesorji in tudi dijaki sami vse bolj zahtevni do sebe. Dijaki imajo več podpore pri razvijanju svojih talentov in uveljavljanju svojih interesov kot včasih, zato so na področjih, ki jih veselijo, uspešni in to uporabijo tudi pri iskanju svojega prihodnjega poklica.

Nika in Petra, 2017

Otroški dobredelni tabor

V sklopu projekta Erasmus + in obvezne delovne prakse za 3. letnik sva dve dijakinji delali v neprofitni dobredelni organizaciji v Bologni, ki pomaga ljudem v stiski.

Lastnica organizacije Associazione angelo na Piazza Dei Colori v predmestju Bologne je Annabella Losco, ki se je začela ukvarjati s projektom že pred sedmimi leti. Vedno je rada pomagala ljudem okoli sebe, zato je bila pripravljena žrtvovati čas in energijo, tako je njena organizacija vztrajno rastla. Annabella je ena izmed

tistih ljudi, ki so zelo predani svojemu delu in ga opravljajo s srcem. Piazza Dei Colori (skrajšano ime) je zelo majhna organizacija, vendar ji ljudje zaupajo in pomagajo, da je z vsakim letom močnejša. Na teden namreč prejmejo okoli 500 različnih kosov oblačil in drugih dobrin, ki jih razvrstijo in prodajo po izjemno nizkih cenah ali pa jih podarijo brezdomcem.

Prvi teden sva tako s sošolko pomagali v Annabellini trgovini, drugi pa je bil prav posebna izkušnja. Vsako leto namreč organizirajo otroški poletni tabor, ki traja 4 tedne. Cena za en teden je okrog 30 €, kar pomeni, da si ga lahko privošči skoraj vsaka družina. V Bologni je povprečna cena za tak teden 150 €, zato lahko res rečemo, da je tabor cenovno zelo ugoden. Imela sem srečo, da sem bila en teden del tega tabora, kajti spoznala sem najboljše mentorje in najpreprostejše in najljubeznivejše otroke na svetu.

V ponedeljek, 12. junija, sva s sošolko Izo spoznali 14 otrok in mentorje, ki so bili vse štiri tedne del tega tabora. Na začetku je bilo zelo težko glede besednega sporazumevanja, kajti otroci ne znajo angleščine. Vendar sva kmalu ugotovili, da besede pri njih niso pomembne. Ti otroci hočejo samo, da se z njimi igraš in se jim posvečaš. Vsak dan smo šli v zavetišče za brezdomce, kjer so nam odstopili poseben prostor za naše aktivnosti. Včasih so se nam pridružili tudi nekateri brezdomci, ki se mi sploh niso zdeli nevarni. Spoznala sem jih kar veliko in vsi so se zelo lepo vključili v skupino ter z nami delili svoje zgodbe.

Vsak dan okrog dvanajstih pa smo se odpravili v park, kjer smo se namestili in pojedli vsak svoj obrok. To se mi je vedno zdel zelo poseben trenutek, kajti otroci so brez zadržkov delili hrano z nami in drugimi otroki. Takoj sem dobila občutek, da so ti otroci živeli v pomanjkanju, saj so bili vedno zadovoljni s preprostimi stvarmi.

Vsi otroci so tudi zelo ljubeznivi, kajti ni manjkalo objemov in drugih prijetnih stvari. V življenju nisem prejela toliko objemov, kot sem jih v tistem tednu. Nikoli ne bom pozabila našega slovesa. Z Izo sva jim kupili bombone, ki so jih zelo osrečili. Čisto vsi otroci so bili žalostni, ker sva odhajali in vsi so se zelo lepo poslovili od naju. Tri majhne deklice so celo želele, da jih vzamem s sabo v Slovenijo. Če bi bili vsi otroci taki, bi bil svet lepši.

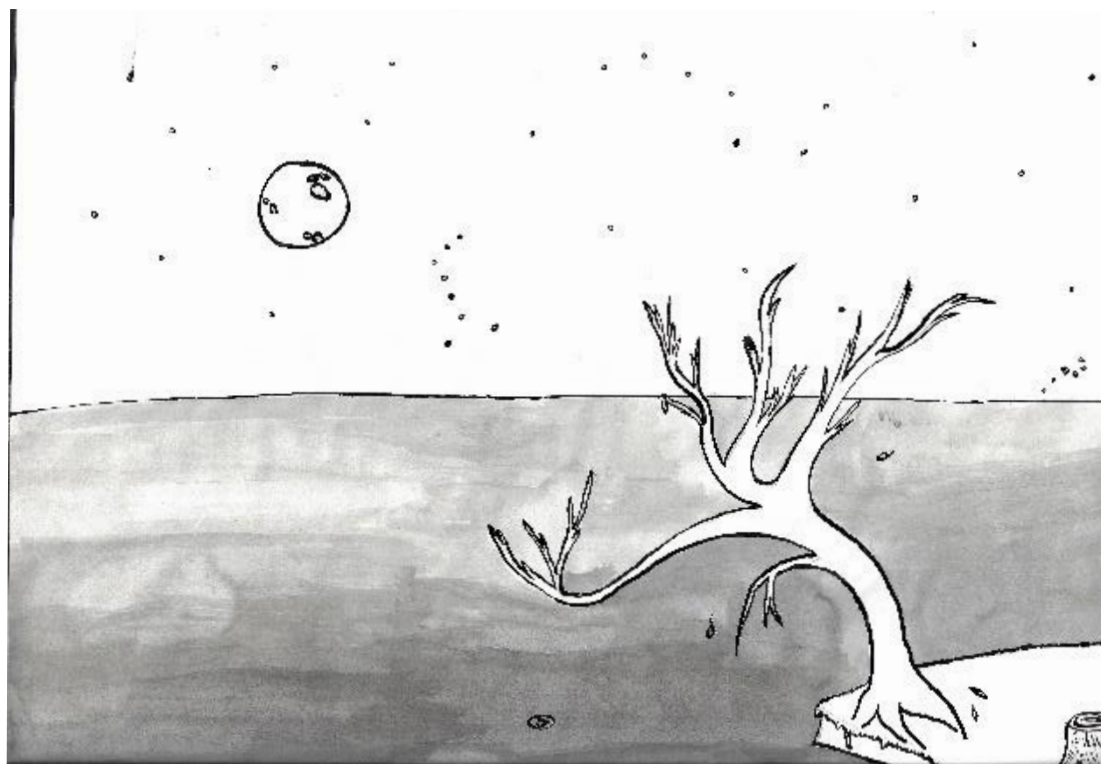
Hvaležna sem tudi vsem mentorjem, ki so nama pomagali, da sva se lepo vključili v skupino. Dva od njih (Alhagie in Nuha) sta temnopolta begunca, ki sta lansko leto iz Gambije pribežala v Bologno. Oba sta osebi z velikim srcem in ne zdi se mi pravično, da so vsi begunci v medijih velikokrat označeni kot nevarni. Eden od njiju je potočil tudi nekaj solzic ob najinem slovesu.

Vezi, ki so nastale v tem tednu, so čudovite in bodo ostale za vedno. Zadnji dan sva ostali z njimi še dodatno uro, kajti bilo je res težko oditi. Želim si, da bi bila lahko z njimi vse štiri tedne.

Za vedno bom hvaležna vsem, ki so mi omogočili, da sem bila del tega projekta. Zelo sem vesela, da sem lahko delala v organizaciji, ki pomaga ljudem v stiski. Spoznala sem veliko ljudi, ki so predani svojemu delu in ne delajo samo za denar. Zgodbe beguncev in brezdomcev pa so me navdihnile. Ti ljudje so preživeli veliko težkih stvari, pa se še vedno smejejo in uživajo v življenju. Izkušnja je bila zelo pozitivna in želim si, da bi v prihodnosti spet lahko delala v dobrodelni organizaciji. Pomoč ljudem v stiski ti res da energijo za boljšo prihodnost.

V teh dveh tednih pa sem dobila tudi novo vzornico. Ko nama je Annabella povedala svojo zgodbo, sem bila zelo navdušena, kajti minilo je že sedem let, ona pa nikoli ni niti pomislila, da bi obupala nad Piazza Dei Colori. Po toliko letih je še vedno zelo majhna organizacija, vendar ona ve, da dela velike spremembe v življenju drugih ljudi. Tudi jaz si želim, da bi nekoč imela službo, ki jo bom opravljala s takim veseljem kot Annabella. Hitro sta minila dva popolna tedna, ki ju nikoli ne bom pozabila.

Manca, 2017

Jan Kušar

Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica skozi oči Mihe Zarabca

V današnji rubriki Obrazi prihodnosti se predstavljajo dijakinje in dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča Ivančna Gorica. Med bolj ali manj znanimi osebnostmi, ki so obiskovale to šolo, je tudi športnik, rokometas Miha Zarabec. Svoje spomine in izkušnje iz gimnazijskih let ter njihov vpliv na svoje življenje je zaupal dijaški novinarski ekipi.

Miha Zarabec je slovenski rokometas, ki ga pozna vsa Slovenija. Bil je eden izmed glavnih akterjev letošnjega evropskega prvenstva na Hrvaškem, kjer je s soigralci pokazal izjemno voljo, odločnost in borbo. Je Slovenec, ki skrbi za razvoj in priljubljenost rokometas med mladimi. Je talent, ki se je izoblikoval na Srednji šoli Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici, kjer se je oblikovalo še mnogo drugih talentov.

Pravi, da je skrivnost v dobrem odnosu, domačnosti in veliki povezanosti med dijaki. Hvaležen je tudi za pristen odnos profesorjev in ravnatelja. Pri odločitvi za vpis ni dolgo okleval. »O šoli sem slišal samo pozitivne in dobre stvari. Moja starejša sestra je prav tako obiskovala Srednjo šolo Josipa Jurčiča,« je v kratkem intervjuju povedal Miha Zarabec. Na odločitev je vplivala bližina doma, saj je s tem še lažje uskladil šolo in šport. Spominja se svojega prvega šolskega dne, ko so ga starejši prijatelji in znanci lovili po šoli, da bi ga popisali. S sošolci pa so se hitro ujeli in postali nerazdružljivi. Ob spominu na srednješolska leta ga obdajajo pozitivni občutki, občutki sreče.

»Najbolj se spominjam, da sem vedno, ko sem naredil kaj slabega, končal v pisarni ravnatelja Milana Jevnikarja ob prijaznem pogovoru.« Srednja šola Josipa Jurčiča je s pomočjo Mihe Zarabca takrat postala državni prvak v srednješolskem rokometu. Profesorji športne vzgoje se ga spominjajo kot talentiranega, vztrajnega in delavnega fanta. Pravi, da ga je mesto v šolski ekipi praktično že čakalo, saj so mu ga priskrbeli starejši soigralci. Šolska ekipa je bila sestavljena iz igralcev dveh najmočnejših dolenjskih klubov, SVIŠ in Trebnjega, ki so se že poznali. »Mogoče je ravno to vplivalo na našo uigranost in odlične rezultate,« verjame Zarabec. Šibka točka našega športnika je bila likovna umetnost, ki mu še danes povzroča težave. Najbolj pa so ga zanimala matematika, kemija in geografija. Odmore so si s sošolci popestrili z igranjem odbojke in nogometas v šolski telovadnici. Po šoli so se zbrali v bližnjem lokalu Princ in tam počakali na vlak. O špricanju pa pravi: »Mislim, da smo enkrat kolektivno špricali pouk likovne umetnosti. Sam nikoli nisem šprical, »sem pa rad našel kak izgovor za odhod k zdravniku.« Šola mu je dala mnogo koristnega znanja, ki mu služi še danes. Če pa bi se lahko vrnil v

srednjo šolo, bi si želel, da bi se pouk začel malce kasneje, pa tudi kakšen dodaten obrok izvrstnih kuharic ne bi bil odveč.

S sošolci ohranja stike. Dobijo se na kavi. Veliko mu je pomenilo tudi, ko so ga srednješolski prijatelji nedavno prišli spodbujati na tekmo. Žal mu je le, da se z družbo ne zberejo na srečanju ali obletnici. Miha Zarabec se rad vrne na našo šolo. »Ko srečam ravnatelja Milana, me včasih kar prime, da bi spet šel v srednješolske klopi. Dijaki mi dajejo veliko zagona za nove podvige. Na šolo sem zelo navezan.«

Na Miho Zarabca smo izjemno ponosni. Je posebitev vrednot, ki jih spoštuje tudi naša šola. Je delaven, borben, pravičen in prizemljen človek, ki za prihodnost slovenskega rokometu pusti svoje srce na igrišču.

Živa, 2018

Estrade ni

Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je estrada vzvišen prostor, oder. Veliko pa jih ob besedi estrada najprej pomisli na nekaj nekvalitetnega, slabega, obrabljenega, a vseeno dovolj slavnega, da na svojo stran pridobi večinsko občinstvo. Pa je bilo vedno tako?

Za mnenje smo povprašali pisca besedil, novinarja, popotnika, glasbenika in univerzitetnega diplomiranega teologa **Roka Terkaja - Trkaja** ter novinarja, radijskega delavca in večnega cinika, pa vendar optimista, **Miho Šaleharja**, ki trdita, da ne.

Problem je iztrošenost

Trkajevo mnenje je, da je sta iztrošenost in nekvalitetnost problema današnje estrade. Po njegovem mnenju si je mogla včasih oseba slavo zaslužiti s svojim karakterjem, znanjem, karizmo in predvsem s kvalitetnim nastopom. Za primer navaja slavnega filozofa Aristotela in umetnika Michelangela, ki sta s svojim delom in trudom spreminjala tako tisti kot prihodnji čas. Po njegovem mnenju je danes dovolj, če se nekdo samo prijavi na resničnostni šov in upa na naklonjene gledalce.

Rok Terkaj - Trkaj pravi, da danes ni več treba biti talentiran, ampak da je treba samo biti. Za izgubo kvalitetne estrade krivi rumeni tisk in to jasno pokaže z verzom: »Ščijem ti po cajtngu, evo ti rumenga tiska!« Po njegovem mnenju lahko danes medijsko prepoznaven postane vsak teleban, če se le dovolj izpostavlja fotografskim objektivom ali pa ima za seboj dovolj neumno zgodbo. Trkaja moti tudi nekritičnost publike, ki s tem dopušča, da je nekdo »sicer kreten, vendar mu je uspelo priti na naslovnico rumenega časopisa, torej mu je uspelo«, saj je s tem postal v očeh te nekritične publike idol.

Slava sama po sebi ni vrlina

Po njegovem ni problem to, da so estradniki tudi vzorniki, ampak to, da to vlogo prevzemajo napačni ljudje. Narobe se mu zdi, da lahko danes z računalnikom prirejamo dejanski talent neke zvezde in s tem postavljamo nedosegljive cilje tistim, ki jim je ta zvezda vzor. Opozarja, da si morajo mladi prizadevati in oblikovati karakter, vrline, se truditi s svojimi konjički, da bodo čim boljši, a ne zaradi slave. Izurjena vrlina je po njegovem mnenju vredna slave, slava sama po sebi pa ni nobena vrlina. »Raje mislite s svojo glavo, zato jo nosimo na vratu.«

Miha Šalehar pa trdi, da so estradni subjekti vsi, ki se ukvarjajo s tem, da bi publiko razvedrili. Ugotavlja, da se je meja med tipičnimi estradniki, kot so pevci in igralci, ter zabavljachi publike, kot so novinarji, zbrisala. Po njegovem mnenju se spreminja predvsem naše dožemanje, kaj slavimo in označujemo za dovolj nadpovprečno, da nekoga postavimo v vlogo slavnega. Pravi, da so bili to nekoč vladarji z dovolj veliko močjo in prepoznavnostjo, nato umetniki in znanstveniki, danes pa so z razvojem množične kulture to postali pevci ter igralci.

Kultura povprečnosti

Po mnenju Mihe Šaleharja je bila z nastankom družbenih omrežji in resničnostnih šovov rojena kultura povprečnosti. Po drugi strani pa meni, da kvalitetni glasbeniki obstajajo, ampak so se zaradi pomanjkanja kvalitetnih medijev umaknili iz osrednjega medijskega prostora. Pravi, da je bilo prej bolje, ker je bilo manj medijev, ki pa so bili strokovneje podkovani in nekvalitetni produkti niso prišli toliko v ospredje. Za izgubo kvalitetne estrade na neki način krivi javne medije, ki namenjajo premalo prostora izvajalcem, kot so Prismojeni profesorji bluza. Opaža, da je danes na sceni preveč tako imenovanih ekshibicionističnih ničtov, katerih edini produkt je samopromocija. V ospredju ni več kvaliteten produkt, ampak sprevržena oblika samopromocije.

Ana Adamlje

Estrada torej je in je ni. Vedno je bila, a nikoli nismo vedeli točnega pomena te besede in kdo se skriva za njo. V vsej tej zmedi pa bi moral veliko vlogo odigrati šolski sistem, ki bi moral mlade usmerjati h kritični presoji informacij, ki jih ponuja današnji medijski prostor. Tako bi ljudje prenehali slediti nekvalitetnim in praznim vsebinam, temu bi se prilagodil tudi medijski prostor in preusmeril svojo pozornost na izvajalce, ki bi si zaslužili naziv estrada.

Rok, 2018

Estrada - medijski prostor za nepomembne informacije

Klemnu Janežiču, gledališkemu igralcu, ki je zaslovel z vlogo v filmu Pot v raj in v televizijski nadaljevalki Usodno vino, beseda estrada ne pomeni nič. "Zame ta beseda označuje umetno ustvarjeni medijski prostor za informacije, ki se mi zdijo popolnoma nepomembne," je bil jasen.

Pravi, da nima problema s tem, da nekdo sledi ustvarjalcu, izvajalcu, umetniku, športniku... Da spremlja njegovo delo, njegov razvoj, prebere njegov intervju... Pravi, da tudi sam sledi nekaterim posameznikom, ki ga navdušujejo ali zanimajo. »Me pa res ne zanima, kam hodijo na morje, kako so oblečeni in kje so jih nazadnje opazili.

Konec koncev je to njihov intimni prostor, ki bi ga bilo potrebno spoštovati. Problem voajerizma je z novo tehnologijo dobil še večje razsežnosti in iz lastnih izkušenj vem, kako hitro se lahko znajdeš v neprijetni situaciji. Ljudje, ki si želijo biti v medijih na vsak način, so za to pripravljene storiti vse. Temu smo priča vsak dan, ko v tisku, pa ne samo rumenem, kar mrgoli ekshibicionistov.«

Je pri nas estrada pojmovana drugače kot v Evropi?

Mislim, da estrada ni prava beseda. To, da so ustvarjalci, kot smo igralci, javne osebe, je popolnoma jasno. Ljudje nas gledajo, v kritikah razpravljajo o našem delu in podobno. Ampak to ne pomeni, da ima javnost dovoljenje za vpogled v moje življenje, mojo intimo. Meja, kaj je okusno vključiti v medijske objave, pa je že zdavnaj izginila. Na žalost.

Kateri je bil poglobitveni razlog, da ste se odločili za igralsvo?

Kulturno društvo Stična je odigralo veliko vlogo pri tem. V drugem letniku gimnazije na Srednji šoli Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici sem začel sodelovati s skupino Drzne in lepi v Stični. Režiser Dejan Spasić in igralska ekipa so me s predstavo Kava, čiki, alkohol in živci navdušili nad zamisljivo, da bi šel na sprejemne izpite. Naslednji dve leti je bila to moja glavna obsedenost.

Ste takrat že vedeli, da boste vi in igra nekoč povezana?

Ne, je pa to bila želja. Vedel sem, kako težko je narediti sprejemne izpite, kako majhen odstotek prijavljenih uspe priti na akademijo. Iskreno sem vesel, da so se stvari izšle meni v prid.

Ste imeli v primeru, da izpita ne bi opravili, pripravljen kakšen drug izbor?

Niti ne vem natančno, kaj sem izbral kot druge izbore. Ni bilo pomembno, čeprav sta me starša previdno opozarjala na možnost, da mi ne bi uspelo. Ko pa sem izvedel, da sem opravil sprejemne izpite, je bilo noro. Res lep trenutek za vso družino.

Potem so vas zaposlili v SNG Drama Ljubljana?

Kakšen teden sploh nisem verjel, da sem zaposlen. Vsi namreč vemo, kakšni časi so bili pred petimi leti in so še vedno za zaposlovanje mladih. Sploh na področju kulture. Delati v SNG Drama Ljubljana so bile moje sanje. Enostavno najboljši gledališki ansambel, pa ne samo v Sloveniji. Zdaj, ko sem dodobra spoznal še vse ostale zaposlene v Drami, je ne želim nikoli zapustiti. Zaradi vseh teh ljudi imam zelo lepe spomine na svoje začetke v Mali drami. Svoj poklic obožujem in ga ne bi zamenjal za nič na svetu.

Kakšni so bili občutki slave po začetku snemanja televizijske serije Usodno vino?

Snemanje Usodnega vina je bilo odlično doživetje. Veliko dela pred kamero, različni soigralci, s katerimi drugače ne igram, velika snemalna in produkcijska ekipa. Bilo je torej res zanimivo obdobje, v katerem sem se veliko naučil. Slava... Slava je smešna beseda. Postal sem bolj prepoznaven, reciva tako. Ljudje te pač prepoznajo, se slikaš, daš avtogram in jih s tem osrečiš. V tem ne vidim nič slabega. Izkušnje z oboževalci so bile v veliki večini dobre, kdaj pa kdaj se je našlo kaj neprijetnega, ampak nič hujšega.

V čem vidite bistveno razliko med igranjem v živo in igranjem pred kamerami?

Iskreno se mi zdi največja razlika to, da lahko pri snemanju rečeš stop in ponoviš, v gledališču pa tega ni. Publika v gledališču prinese s seboj energijo, ki napolni dvorano, in ko stopiš na oder, to začutiš. Pri snemanju je drugače, okoli tebe je ekipa, snemalci, tonski mojstri, rekviziterji, scenski delavci... Skratka, veliko različnih dejavnikov je, ki vplivajo na igralca. Ta pa mora vse to sprejeti in odigrati svojo vlogo. Ne glede na to, kaj se dogaja okoli njega. Za to sta potrebni sproščenost in samozavest. Zaupanje vase.

Laura in Neja, 2018

Nina Pušlar – Moj glavni cilj ni biti slavna, ampak biti pevka

Nina Pušlar je slovenska pevka, v zadnjem času pa se je preizkusila tudi kot gledališka igralka v predstavi Cvetje v jeseni. Na slovenski sceni je že 13 let. Kot pravi sama, uspeh doživi v trenutkih, ko premaga svoja prepričanja.

Nina Pušlar je pri sedemnajstih letih zmagala na Bitki talentov. Sama pravi, da se je odnos publike do nje precej spreminjal in da se sedaj s publiko razume veliko bolje kot pred leti. Ne glede na starostno obdobje, pa je bil zanjo vedno izziv sprejeti kritiko. Z leti čedalje bolj ceni konstruktivno kritiko, zaradi katere lahko postaneš boljši. Sicer je prepričana, da je obdobje odraščanja doživljala kot vsaka druga najstnica.

Kaj za vas pomeni biti del estrade?

Zame je biti del estrade biti na odru.

Obstaja kakšen poseben trenutek, ko ste se počutili slavno?

Seveda, nikoli ne bom pozabila trenutka, ko sta me nečaka prosila za avtogram – takrat sem se zgrozila nad paradigmo slave.

Ne delite veliko informacij o sebi?

Res je, želim si, da moje zasebno življenje ostane zasebno in s tem tudi vsi ljudje, ki so v njem. Pomembno se mi zdi, da spoštujemo zasebnost. Nisem na sceni zato, ker bi mi bila pomembna slava in njen blišč, temveč enostavno zelo rada pojem. Moj glavni cilj ni in nikoli ne bo biti slavna ali zvezda, temveč biti pevka.

Anej Hrovat

Ste aktivni na socialnih omrežjih?

Vsekakor so eden pomembnih načinov komunikacije, še posebej z mladimi, vendar menim, da je še vedno najpomembnejši neposreden, pristen stik z občinstvom na koncertih in drugih prireditvah. Socialna omrežja so le dodana vrednost oziroma možnost, da te ljudje bolje spoznajo in razumejo ter da jih preko njih povabiš na neposredno doživetje svoje glasbe na koncertih.

Ali zaradi slave čutite pritisk?

Ja, čutim veliko pritiska. Najhujši je po mojem mnenju notranji pritisk, saj sem sama svoj najzahtevnejši poslušalec in gledalec, svoj največji kritik. Kar pa pomeni tudi, da moram sama opraviti s pritiskom in ga primerno uravnotežiti. Kadar me ljudje prepoznajo v vsakodnevnem življenju, imam samo lepe izkušnje in se z veseljem fotografiram in pogovorim z njimi.

Kdo je bil vaš vzornik ali vzornica?

Ne boste verjeli, to je bila Britney Spears v svojem zgodnjem obdobju. (Smeh.)

Se je vaš pogled na zvezdnike spremenil, odkar ste ena izmed njih?

Ne glede na to, kaj ljudje govorijo o meni in kako se vedejo do mene, se sploh ne počutim kot zvezdnica. Kljub temu pa zdaj malo bolje razumem, kako se zvezdniki počutijo.

Sta vas uspeh in slava spremenila?

Seveda sem se skozi leta spremenila, vendar se tekom življenja spreminjamo vsi ljudje. Odrasla sem in spoznala mnogo stvari. Nekatere stvari so mi postale bolj pomembne, nekatere manj. Težko pa rečem zase, da sem uspela. Spoznala sem, da nikoli ni konca napredovanju. Vedno se lahko učiš, razvijaš in odkrivaš nova področja v svojem ustvarjanju in življenju, vedno znova se pojavijo novi cilji, ki jih skušam doseči.

Nasvet nekemu, ki poskuša uspeti?

Da sploh ne poskuša uspeti, ampak naj enostavno le dela to, kar ga ali jo veseli in v čemer resnično uživa.

Kaj vam pomeni izraz estrada?

Estrada je zame tisto, kar je slovenska javnost povzdignila na piedestal, kar se ji zdi všečno in pomembno, česar si enostavno želi.

Manca, 2018

Trina Bizjak

Z inovativnostjo, delom in ljubeznijo do glasbe se da veliko narediti – Intervju s skupino Lumberjack

Lumberjack je nadebudna rokenrol skupina, ki se je letos predstavila na Emi. V njej so tudi trije naši bivši dijaki: Jaka Novak, Rok Ahačevčič in Blaž Kuster. Z odličnim nastopom so pritegnili številne poslušalce. Sami svoj uspeh pripisujejo ljubezni do glasbe in trdemu delu. Veselijo pa se že novih projektov in nastopov, tudi v tujini, ki sledijo v tem letu. Pogovarjali smo se z Jako Novakom.

Živijo! Obiskoval si našo šolo in že takrat ste imeli band Lumberjack. Kako je sploh prišlo do vašega začetka?

Naši začetki segajo že v osnovno šolo, saj smo Rok, Robi in jaz sošolci od prvega razreda. Rok in Robi sta ustvarila prvi bend, ki pa je kmalu razpadel. Z Rokom sva potem ustanovila nov bend. Prvotnega bobnarja je kmalu zamenjal Blaž, namesto kitarista pa se je bendu spet pridružil Robi. Kmalu zatem se je ekipi priključil še David. V taki obliki obstajamo dve leti.

Kako bi vaš band opisali nekemu, ki je prvič slišal zanj?

Smo skupina petih fantov, ki pooseblja rokenrol.

Lansko leto ste izdali vaš prvi EP z naslovom Nov kliše. Zakaj EP?

Za album takrat še nismo imeli dovolj avtorskih skladb, pa smo šli tudi malo "potipat" teren, na katerega se podajamo kot mladi glasbeniki.

Kakšen je bil odziv poslušalcev?

Mislím, da je bil odziv odličén. Na predstavitvi EP-ja smo napolnili ljubljanski Čin Čin, tudi mediji so se takrat resneje začeli zanimati za nas in našo glasbo.

Delujete z založbo Nika. Kako je prišlo do sodelovanja z njimi? Ali ste imeli težave z iskanjem založbe?

Za sodelovanje so sami pristopili do nas, pred tem pa, iskreno rečeno, založbe niti nismo aktivneje iskali.

V oktobru leta 2018 ste izdali svoj prvi album z naslovom Brez nadzora brez morale. Kako ste dobili idejo za naslov?

Poslušalce želimo navdihniti, naj vsaj za čas koncerta ali poslušanja naše glasbe pozabijo na skrbi vsakdana in se prepustijo danemu trenutku in kdaj stopijo s cone udobja. Robi pravi: »Nič ni narobe, če je kdaj kaj narobe.«

Ali si sami pišete besedila za vaše pesmi? Kako ste izbrali nabor pesmi za vaš album?

Da, pesmi pišemo sami. Za album smo izbrali pesmi, ki so nam bile najbolj všeč in so nam šle najbolj v uho. Upoštevali smo tudi odziv poslušalcev na koncertih in seveda mnenje producenta.

Izdelali ste tudi veliko videospotov. Ali se vam zdi, da je videospot pomembna promocija?

Da, danes moraš v glasbi ponuditi ljudem veliko več kot le glasbo; enako pomembna sta tudi stilski izgled in zgodba, kar pa je publiki najlažje dostaviti s spotom.

Februarja 2019 ste sodelovali na Emi. Zakaj ste se odločili za sodelovanje?

Za sodelovanje smo se odločili, ker je Ema odlična priložnost za promocijo. Emo namreč gleda ogromno ljudi, ki so nam prek drugih medijev nedosegljivi. Enostavno smo si rekli: »Zakaj pa ne?!« 😊

Kakšno je bilo vaše doživetje Eme?

Ena najboljših dogodivščin, hkrati pa tudi zelo stresno obdobje. Skoraj vsak dan v tednu smo imeli tonske vaje in generalke za nastop, prvič smo se tudi srečali z

make-upom ☺. Sledila je tudi kakšna neprespana noč. Kljub vsemu pa so misli in občutki na odru Eme neopisljivi. Kamere, luči in na koncu pogostitev so se nam precej dopadli. Bi se dalo navaditi na take dogodke. ☺

Žan Strmec

Sodelovali ste s pesmijo Lepote dna. Zakaj ste se odločili ravno zanjo?

Izbrali smo jo, saj je pesem zelo poslušljiva, »mainstream«, gledali smo na to, da bo pesem všeč tudi tistim, ki običajno ne poslušajo rocka, hkrati pa je vseeno v našem stilu.

Ali se vam zdi da vam je Ema prinesla večjo prepoznavnost med ljudmi?

Da, zelo nam je pomagala pri prepoznavnosti, takoj smo dobili veliko koncertov, do septembra imamo koncert praktično vsak vikend. Ko spoznavamo nove ljudi, se pogosto dogaja, da se nas spomnijo z Eme in vedo za naš band.

Ali se vam zdi, da so razmere za vašo zvrst glasbe v slovenskem glasbenem prostoru ugodne? Ali ste razmišljali tudi o prehodu na tuje odre?

Mislimo, da so kljub vsem kritikam nad odprtostjo glasbenega prostora za mlade izvajalce razmere ugodne. Z inovativnostjo, delom in ljubeznijo do glasbe se da veliko narediti. Trenutno imamo v Sloveniji še veliko priložnosti, definitivno pa so ambicije in sanje večje. Realno se nam zdi računati tudi na druge balkanske države, saj je jezik zelo podoben, zdi pa se nam tudi, da ni veliko bendov, ki imajo podobno glasbo. Možnosti so, nekaj tednov nazaj smo prvič igrali v tujini, koncert smo imeli v Zagrebu. Odziv je bil tako dober, da smo dobili nov koncert na nekem zagrebškem festivalu julija.

Kakšni so vaši plani za prihodnost? Ali se mislite udeležiti še kakšnega javnega glasbenega dogodka?

Ostati prijatelji, ostati preprosti in se še naprej veseliti vsakega koncerta. Z glasbo želimo izražati naše občutke. Najsrečnejši smo in bomo, če se bodo ljudje poistovetili z našo glasbo. Vsi glasbeni dogodki z vsaj približno podobno zvrstjo so nam zanimivi, zagotovo se jih bomo udeleževali tudi v prihodnje.

Manca, 2019

Iskrice št. 2, marec 2020, šolsko leto 2019/20

Izdala in založila: Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Za izdajatelja: Milan Jevnikar

Urednik in mentor: Igor Gruden

Likovna dela so delo dijakov 1. letnika v šol. l. 2019/20

Opomba: Članki od str. 15 dalje so bili objavljeni tudi v okviru projekta

Obrazi prihodnosti časopisa Dnevnik

Naslovnica: Laura Šinkovec, 1. j, 2009